

Oljefondet: «Har tjent stort på korrupsjonskoblet selskap i Kongo» →

Professor mener det er urealistisk at store, europeiske banker skal gå helt bort fra å tilby tjenester til skatteparadis-kunder på eget initiativ.

Hundrevis av DNB-kunder i skatteparadiser

Aftenposten har gått gjennom lekkede dokumenter fra advokatfirmaet Appleby og funnet 18 bankkontoer som DNB har satt opp for kunder på Bermuda.

DNBs konserndirektør Harald Serck-Hanssen sier at omfanget er langt større enn dette, og at banken har flere hundre kunder som kan knyttes til skatteparadiser. – Det er viktig å understreke at vi ikke har satt opp noe konto for kundene på Bermuda. Vi har satt opp konto i Norge eller i andre land der DNB har en virksomhet. Så er det jo opp til selskapene selv å vurdere hvor de ønsker å ha sine selskapsstrukturer, sier han. Bermuda ble i fjor trukket frem som det mest aggressive skatteparadis i verden. Øya har en skattesats på null prosent.

Shippingkunder på Bermuda
I Applebys interne dokumenter trekkes DNB-konsernet frem som en viktig kunde. Appleby har bistått DNB som lokal rådgiver når storbanken har gitt lån til kunder på Bermuda. DNBs låneportefølje til kunder i Bermuda og Panama var ved utgangen av 2016 på 34,4 milliarder kroner.

Banken omtaler seg selv som en av verdens ledende shippingbanker og trekker frem denne næringen som en viktig årsak til at de har et større antall kunder i skatteparadiser. – Jeg tror bare vi må erkjenne at innenfor internasjonale bransjer, så vil selskapene etablere seg der de opplever at det er mest hensiktsmessig, sier konserndirektøren. Han legger til at det i skipsfartsnæringen gjennom flere tiår har vært en slags konkurranse mellom land om å tilby de mest attraktive betingelsene, og at Norge også har bidratt til det gjennom etableringen av Norsk Internasjonalt Skipsregister.

Vil vurdere forholdet
I tillegg til sitt gode rykte utad viser dokumentene at Appleby ikke har klart å holde seg unna problematiske kunder. Advokatfirmaet er bøtelagt av finansstilsynet på Bermuda for brudd på anti-hvitvaskingsreglene og har selv påpekt mulige brudd på terrorfinansieringsloven. – Den informasjonen er ny for oss. Vi må avvente hvilken annen informasjon som fremkom-

Fakta

DNBs grep siden Panama Papers-avsløringene

- ▶ Gir ikke lenger skatteråd til sine kunder
- ▶ Kontrollerer hvem som er den øverste eieren av kompliserte selskapsstrukturer
- ▶ Overvåker transaksjoner og melder fra om mistenkeligheter
- ▶ Sørger for riktig skatterapportering av det som står på konto
- ▶ Styrket kontroll med virksomheten i Luxembourg
- ▶ Forsterket kundekontroll i Private Banking
- ▶ Innføring av ekstern varslingskanal i DNB i tillegg til dagens varslingskanal
- ▶ Innføring av ny og mer omfattende godkjennelsesordning for nye produkter
- ▶ Nye retningslinjer og tiltak for styring av utenlandske datterselskaper
- ▶ Ekstern gjennomgang av kompetanse og prioriteringer i Konsernrevisjonen

Kilde: DNB

mer om Appleby i forbindelse med den granskingen dere gjør nå. Hvis de har gjort ting som vi vurderer som uetiske, vil vi bytte advokat på Bermuda, sier Serck-Hanssen.

Annet enn Panama Papers

Aftenposten avslørte i fjor at DNB Luxembourg hadde satt opp postbokselskaper i skatteparadisene Seychellene for kunder. Det førte til en omfattende offentlig debatt om en delvis statseid bank skal tilby banktjenester som kan legge til rette for skatteunndragelser og hemmelighold.

Banken tok sterk selvkritikk den gang, men presiserer at det i denne saken er snakk om helt annen virksomhet.

Serck-Hanssen påpeker også at Bermuda har hatt en positiv utvikling de siste årene. Øystaten har blant annet signert en avtale om utveksling av skattedata med andre land.

– Så langt vi har kunnet dokumentere, har vi ikke på noen måte gitt skatteråd til våre kunder. Det er helt klart. Vi har heller ikke, så vidt vi har brakt på det rene, gitt noen råd til kunder om hva slags selskapsstrukturer de skal velge,

DNBs konserndirektør Harald Serck-Hanssen under intervjuet med Aftenposten tirsdag 31. oktober. FOTO: DAN P. NEEGAARD

sier han.

– Hvor trygg er du og DNB på at disse kontoene ikke kan brukes til å for eksempel unndra skatt?

– Det er selskapene selv som er nødt til å sørge for at de betaler skatt ifølge reglene. Vi rapporterer kontoinformasjon til de relevante jurisdiksjonene.

DNB opplyser at de så langt i år

har meldt inn 1000 mistenkelige transaksjoner til Økokrim.

Lovet slutt på «uetisk adferd»

Etter Panama Papers-avsløringene lovet DNBs styreleder slutt på «uetisk adferd» i et brev til statsråd Monica Mæland i Næringsdepartementet, som er bankens største eier.

DNB vil ikke svare konkret på

hvordan det å levere banktjenester til kunder som har virksomhet på Bermuda er «etisk adferd». – Jeg forstår at DNB som Norges største finansinstitusjon, blir stilt spesielle krav til. Vi har kanskje en spesiell påvirkningsmulighet på samfunnsutviklingen, sier Serck-Hanssen.

Han viser til at DNB legger store ressurser i å hindre økonomisk kriminalitet, og at de også gjør vurderinger av samfunnsmessige forhold når de låner ut penger. – Samtidig så tenker jeg at det er litt urimelig at det bare er DNB som skal ta et slikt etisk standpunkt når det gjelder skatteparadiser, sier konserndirektøren, som påpeker at det er at politikernes ansvar å lage rammer for hvordan bankene skal forholde seg til dette.

Professor: Krevende balansegang

Ifølge en EU-rapport fra juli er rundt 18 prosent av omsetningen i de største europeiske bankene knyttet til virksomhet i skatteparadiser.

Guro Slettemark er generalsekretær i Transparency International Norge. Hun mener DNB bør vurdere å styre helt bort fra skatteparadis-kunder.

– Det er på tide å ta en fot i bakken og reflektere om man virkelig skal være tjenesteyter for selskaper etablert i land der det er lettere å styre unna skatt, sier hun.

Charlotte Østergaard er professor i finans ved Handelshøyskolen BI og har forsket spesielt på bankenes porteføljevahl og hvilken risiko de tar.

Hun tror det er usannsynlig at større banker vil gå helt bort fra å tilby tjenester til kunder i skatteparadiser.

– Jeg tror det er urealistisk å forvente at banker som konkurrerer i det europeiske markedet skal beslutte ikke å ha aktivitet i skatteparadiser av seg selv. Jeg er heller ikke sikker på at det er ønskelig, sier hun.

Østergaard viser til at mange internasjonale virksomheter bruker skatteparadiser for å begrense juridisk risiko og forholde seg til mindre kompliserte regelverk, men påpeker likevel at det er en hårfin balanse mellom ordinær forretningsvirksomhet i skatteparadis og det som kan være uetisk eller ulovlig.

– Her mener jeg at den enkelte bank har et ansvar for å klargjøre hva man vil være med på og hvor grensen går, sier hun.